

Obsah

ČÁST A

OBECNÉ PRINCIPY INTERAKCE MEZI LÉKEM A ORGANISMEM

1. FARMAKOKINETIKA: ABSORPCE, DISTRIBUCE, BIOTRANSFORMACE A EXKRECE LÉČIVA	3		
(H. Farghali)			
1.1. Definice farmakokinetiky	3	1.5.	Distribuce léčiv v organismu .....
1.2. Použití farmakokinetických principů ve farmakoterapii	4	1.5.1.	Tělní vodní kompartmenty .....
1.3. Fyzikálně-chemické faktory ovlivňující farmakokinetiku	5	1.5.2.	Hematoencefalická bariéra .....
1.3.1. Prostup biologickými membránami	6	1.5.3.	Placenta a přenos léků .....
1.3.2. Rozpustnost a difúze přes lipidy ...	6	1.5.4.	Redistribuce .....
1.3.3. pH, ionizace a Hendersonova-Hasselbalchova rovnice	7	1.6.	Eliminace léčiv a jiných látek ...
1.3.4. Cariérový transport – transport zprostředkovaný přenašečem	8	1.6.1.	Biotransformace léčiv .....
1.3.5. Vazba na plazmatické bílkoviny ...	8	■ Biotransformační I. a II. fáze ..	12
1.4. Absorpce látek a biologická ekvivalence	8	■ Místo biotransformace	13
1.4.1. Faktory modifikující absorpci léčiv	9	■ Biotransformační enzymy	13
1.4.2. Přívodní cesty	9	■ Cytochrom P450- -monooxygenázový systém ...	13
■ Perorální podání	9	■ Mechanismus oxidace léčiva P450	14
■ Sublingvální podání	10	■ Konjugiční reakce	14
■ Rektální podání	10	■ Faktory ovlivňující biotransformaci	15
■ Parenterální podání (intravenózní, subkutánní, intramuskulární, intraarteriální, intratékální, intraperitoneální) ..	10	■ Farmakologicky účinné a toxické metabolity léčiv	16
		1.6.2.	Exkrece léčiv .....
		■ Renální exkrece	17
		■ Exkrece žlučí a stolicí	17
		1.7.	Farmakokinetický kompartment (modelování lékové distribuce v organismu) .....
		1.7.1.	Jednokompartmentový model ...
		1.7.2.	Dvoukompartmentový a multikompartmentový model ...
		1.7.3.	Saturační kinetika .....
			■ Inhalační absorpce .....
			■ Lokální aplikace .....
			■ Speciální způsoby aplikace léku .....

- Antagonisté H_1 -receptorů 340
  - Hyposenzibilizační alergeny 340
  - 13.2. Antitusika 340
  - 13.2.1. Antitusika kodeinového typu 340
  - 13.2.2. Nekodeinová antitusika 341
  - 13.3. Expektorancia 342
  - 13.3.1. Mukolytika a sekretolytika 342
  - 13.3.2. Sekretomotorika 343
  - 13.3.3. Další expektoračně působící léčiva 343
  - 13.4. Další farmaka dýchacího systému 343
  - 13.4.1. Surfaktanty 343
  - 13.4.2. Dechová stimulancia 343
  - 13.4.3. Terapeutické plyny 344
- 14. LÉČIVA OVLIVŇUJÍCÍ FUNKCI ŽLÁZ S VNITŘNÍ SEKRECI 347**
(E. Hadašová, J. Jezdinský)
- 14.1. Endokrinní pankreas a kontrola glykémie 348
(E. Hadašová)
  - 14.1.1. Diabetes mellitus 348
  - 14.1.2. Léčiva používaná u diabetu 348
    - Inzulin 348
    - Perorální antidiabetika (PAD) 356
    - Nesulfonamidová perorální antidiabetika 359
  - 14.1.3. Ostatní pankreatické hormony 360
    - Glukagon 360
    - Amyloidový polypeptid ostrůvků, amylin (islet amyloid polypeptide, IAPP) 361
    - Somatostatin 361
  - 14.2. Látky ovlivňující funkci hypofýzy 361
(E. Hadašová)
  - 14.2.1. Hypotalamické hormony 362
    - Hormon uvolňující růstový faktor (growth hormone releasing faktor, GHRF, somatorelin; analog GHRF sermorelin) 362
    - Somatostatin (hormon inhibující uvolňování růstového hormonu, somatotropin release-inhibiting hormone, SRIH; někdy též growth hormone release-inhibiting hormone, GHRIH) 363
    - Hormon uvolňující tyreotropin (thyreotropin-releasing hormone, TRH, tyreoliberin) 363
    - Hormon uvolňující kortikotropin (corticotropin-releasing hormone, CRH) 364
    - Hormon uvolňující gonadotropiny (gonadotropin-releasing hormone, GnRH; hormon uvolňující luteinizační hormon, LHRH) 364
    - Hormon inhibující prolaktin (prolactin release-inhibiting factor, PRIF) 364
  - 14.2.2. Hormony adenohipofýzy 364
    - Růstový hormon (growth hormone, GH, somatotropin) 364
    - Adrenokortikotropní hormon (ACTH, kortikotropin) 365
    - Tyreotropin (thyroid-stimulating hormone, TSH) 366
    - Gonadotropní hormony 366
    - Folikuly stimulující hormon (follicle-stimulating hormone, folitropin, FSH) 367
    - Luteinizační hormon (luteinizing hormone, lutropin, LH) 367
    - Menopauzální gonadotropiny (hMG, menotropiny, urofolitropin) 367
    - Choriový gonadotropin (choriogonadotropin, hCG) 367
    - Prolaktin (PRL) 367
  - 14.2.3. Hormony zadního laloku hypofýzy 369
    - Oxytocin 369
    - Vazopresin (antidiuretický hormon, adiuretin, ADH) 369
  - 14.3. Hormony kůry nadledvin 370
(E. Hadašová)
    - Poruchy syntézy adrenálních steroidů 371
  - 14.3.1. Glukokortikoidy 372
    - Syntéza a uvolňování 373
    - Farmakokinetika 373
    - Regulace sekrece a uvolňování hormonů 374
    - Mechanismus účinku 374
    - Účinky glukokortikoidů 374

■ Klinické použití glukokortikoidů	376	14.6.	Látky ovlivňující reprodukční orgány	389
14.3.2.	Mineralokortikoidy	378	(J. Jezdinský)	
■ Regulace syntézy a uvolňování aldosteronu	378	14.6.1.	Přehled látek ovlivňujících funkci reprodukčních orgánů	389
■ Mechanismus účinku	378	■ Receptory steroidních pohlavních hormonů	391	
■ Klinické použití mineralokortikoidů	379	14.6.2.	Ženské pohlavní hormony	391
14.3.3.	Antagonisté adrenokortikálních hormonů	379	14.6.2.1.	Hormonální kontrola reprodukčního systému ženy . . . . .
■ Inhibitory syntézy a antagonisté glukokortikoidů	379	■ Estrogeny	393	
■ Antagonisté mineralokortikoidů	379	■ Gestageny	396	
14.4.	Hormony štítné žlázy a látky ovlivňující funkci štítné žlázy (E. Hadašová)	380	14.6.2.2.	Léčiva používaná pro hormonální antikoncepci – hormonální kontraceptiva . . . . .
14.4.1.	Hormony štítné žlázy	380	■ Perorální kontraceptiva	402
■ Syntéza a uvolnění hormonů	380	■ Parenterální kontraceptiva	404	
■ Farmakokinetika	380	■ Mechanismus působení a účinky hormonálních kontraceptiv	404	
■ Regulace sekrece hormonů	381	14.6.2.3.	Léčiva používaná pro hormonální substituční terapii v menopauze	407
■ Účinky tyreoidálních hormonů	382	■ Estrogeny a progestiny používané pro hormonální substituční terapii	408	
■ Mechanismus účinku	382	14.6.3.	Mužské pohlavní hormony a anabolické steroidy	410
14.4.2.	Poruchy funkce štítné žlázy	383	14.6.3.1.	Hormonální kontrola reprodukčního systému muže . . . . .
■ Hypertyreóza (tyreotoxikóza)	383	■ Testosteron a jeho polysyntetické deriváty	412	
■ Tyreotoxická krize	383	■ Syntetické androgeny	413	
■ Hypotyreóza	383	■ Anabolické steroidy	414	
14.4.3.	Léčiva používaná u hypertyreózy	384	■ Antiandrogeny	416
■ Thionamidy	384	14.6.3.2.	Medikamentózní antikoncepce u mužů	417
■ Jodidy	385	14.6.4.	Uterotonika a tokolytika	417
■ Další používaná léčiva	385	■ Kontraktilita dělohy v graviditě a při porodu	417	
14.4.4.	Léčiva používaná u hypotyreózy	386	14.6.4.1.	Uterotonika . . . . .
14.5.	Obezita (E. Hadašová)	386	14.6.4.2.	Tokolytika . . . . .
■ Léčení obezity	387	14.7.	Vitamíny a hormony ovlivňující kostní homeostázu (E. Hadašová)	421
■ Látky inhibující zpětné vychytávání serotoninu	388	14.7.1.	Regulace homeostázy minerálů v kostech	421
■ Sympatomimeticky působící anorektika	388	■ Hormony regulující kostní homeostázu	421	
■ Látky působící na lipidový metabolismus	389			
■ Látky ve vývoji	389			

- 14.7.2. Poruchy homeostázy minerálů v kostech 424
- Osteoporóza 424
  - Nutriční křivice a osteomalacie 424
  - Pagetova nemoc kostí 425
  - Hyperparatyroidismus 425
  - Hypoparatyroidismus 425
  - Hypokalcémie 425
  - Hyperkalcémie 426
  - Jiné poruchy 426
  - Léčiva užívaná při poruchách homeostázy minerálů v kostech 426
- 15. CHEMOTERAPIE MIKROBIÁLNÍCH, VIROVÝCH, PARAZITÁRNÍCH A NÁDOROVÝCH ONEMOCNĚNÍ. 429**
(J. Švihovec, T. Sechser, Z. Fendrich, J. Martínková)
- 15.1. Molekulární základy antibakteriální chemoterapie 429
(J. Švihovec, T. Sechser)
- 15.2. Antibakteriální látky 430
(J. Švihovec, T. Sechser)
- 15.2.1. Rozdělení antibakteriálních látek 430
- 15.2.2. Peniciliny 432
- Základní (přirozené) peniciliny 433
  - Širokospektré peniciliny 434
  - Kombinace antibiotik s inhibitory β -laktamáz 436
- 15.2.3. Cefalosporiny 437
- Cefalosporiny I. generace 438
  - Cefalosporiny II. generace 440
  - Cefalosporiny III. generace 441
  - Cefalosporiny IV. generace 444
- 15.2.4. Novější β -laktamová antibiotika 445
- 15.2.5. Amfenikoly 446
- 15.2.6. Tetracykliny 447
- 15.2.7. Makrolidy a příbuzná antibiotika 448
- Jednotlivá makrolidová antibiotika 449
  - Azalidy 452
  - Nová antibiotika příbuzná makrolidům 452
- 15.2.8. Linkosaminy 453
- 15.2.9. Aminoglykosidy 453
- Jednotlivé aminoglykosidy 456
- 15.2.10. Glykopeptidy 458
- Jednotlivé glykopeptidy 458
- 15.2.11. Ostatní antibiotika 459
- 15.2.12. Antibiotika pro lokální podání 460
- 15.2.13. Antituberkulotika 461
- 15.2.14. Sulfonamidy 463
- Jednotlivé dosud používané sulfonamidy 464
- 15.2.15. Chinolonová chemoterapeutika 465
- Jednotlivé fluorochinolony 467
- 15.2.16. Imidazoly 469
- 15.2.17. Ostatní chemoterapeutika 469
- 15.3. Antimykotika 470
(J. Švihovec, T. Sechser)
- 15.3.1. Rozdělení antimykotik 470
- 15.3.2. Polyenová antimykotika 470
- 15.3.3. Antimetabolity 472
- 15.3.4. Azolová antimykotika 473
- Jednotlivá systémová azolová antimykotika 474
- 15.3.5. Ostatní antimykotika 476
- 15.4. Antivirová chemoterapie 478
(Z. Fendrich)
- 15.4.1. Chemoterapeutika proti virovým infekcím 479
- 15.4.2. Látky používané proti chřipce a antitherpeticke látky 480
- 15.4.3. Antiretrovirové látky 482
- 15.4.4. Inhibitory HIV proteázy 483
- 15.4.5. Mediátory imunitní odpovědi 484
- 15.5. Antiprotozoální látky 484
(Z. Fendrich)
- 15.5.1. Intestinální a vaginální protozoa 485
- Terapie intestinálních a vaginálních protozoálních infekcí 486
- 15.5.2. Krevní a tkáňová protozoa 486
- Tropicke protozoa 486
  - Terapie leishmanióz a trypanosomóz 487
  - Parazitózy, které se vyskytují i v Evropě 488

■ Léčiva používaná proti toxoplazmóze	488	■ Teratogenní účinek	514
■ Léčiva používaná proti pneumocystóze	488	■ Sekundární malignita	514
15.5.3. Malárie – vývoj parazita a vznik onemocnění	488	16. SPECIÁLNÍ KAPITOLY	517
■ Malarický syndrom	489	(H. Farghali, N. Gaier, J. Jezdinský)	
■ Životní cyklus parazita	489	16.1. Imunofarmakologie	517
15.5.4. Farmakoterapie malárie	489	(H. Farghali)	
■ Deriváty 4-aminochinolinu	489	16.1.1. Nástin imunitní odpovědi	517
■ Deriváty 8-aminochinolinu	491	16.1.2. Imunokompenční testy	518
■ Látky interferující se syntézou a užitím kyseliny listové	491	16.1.3. Farmakologická imunoprese	518
■ Deriváty chinolin-metanolů	491	■ Cyklosporin, takrolimus a sirolimus	518
■ Antibiotika	492	■ Adrenokortikoidní steroidy	519
■ Ostatní antimalarika a látky ve vývoji	492	■ Cytotoxická a antiproliferativní léčiva	520
15.6. Anthelmintika	493	■ Mykofenolát mofetil	520
(Z. Fendrich)		■ Protilátky	521
5.6.1. Helmintózy a jejich léčba	493	■ Antilymfocytární a antithymocytární protilátky	521
15.6.2. Anticestodika	493	■ Muromonab-CD3 monoklonální protilátka	521
15.6.3. Antinematodika	495	■ Rho (D) imunoglobulin	522
■ Importování nematodů	496	■ Intravenózní imunoglobulin	522
15.6.4. Antitrematodika	497	■ Jiné imunopresivní látky	522
15.7. Chemoterapie nádorových onemocnění	497	16.1.4. Farmakologická imunostimulancia	522
(J. Martínková)		■ Bacillus Calmette-Guérin (BCG)	522
15.7.1. Základní principy antitumorózní (cytostatické) léčby	498	■ Imunoglobulin	523
15.7.2. Hlavní skupiny cytostatik	502	■ Thymosin a jiné thymové peptidy	523
■ Alkylující látky	502	■ Cytokiny	523
■ Antimetaboly	504	■ Levamizol	523
■ Rostlinné alkaloidy	508	■ Isoprinosin	524
■ Antibiotika	509	16.1.5. Imunologická reakce na léky jako nežádoucí účinky	524
■ Hormony	510	16.2. Genová terapie	525
■ Ostatní cytostatika	511	(N. Gaier)	
15.7.3. Časté projevy orgánové toxicity cytostatik	511	16.2.1. Principy a cíle genové terapie	525
■ Myelotoxicita	511	16.2.2. Technika genového transferu a možnosti řízení genové exprese	526
■ Orální a gastrointestinální toxicita	512	■ Virové vektory	526
■ Nefrotoxicita a urotoxicita	512	■ Nevirové vektory	527
■ Neurotoxicita	513	■ Úskalí genové terapie	528
■ Toxicita extravazálního podání	513		
■ Kardiotoxicita	513		
■ Infertilita	514		

16.2.3.	Možná uplatnění genového transferu	529	16.4.1.	Antiseptika a dezinficiencia	538
	■ Geneticky podmíněné poruchy	529		■ Alkoholy a aldehydy	538
	■ Získaná onemocnění	529		■ Slabé kyseliny a zásady	538
16.2.4.	Bezpečnost a etika genové terapie	531		■ Oxidancia	538
16.2.5.	Perspektivy genové terapie	531		■ Látky obsahující halogeny	538
16.3.	Systémová enzymoterapie	532		■ Sloučeniny těžkých a dalších kovů	539
	(J. Jezdinský)			■ Fenoly a příbuzné sloučeniny	539
16.3.1.	Úvodem	532		■ Detergencia a chlorhexidin	539
	■ Historie systémové enzymoterapie	532		■ Organická barviva	539
	■ Rozdíly mezi substituční a systémovou enzymoterapií	533	16.4.2.	Látky používané k léčbě akné	539
16.3.2.	Proteolytické enzymy používané v přípravcích systémové enzymoterapie	534	16.4.3.	Retinoidy	541
	■ Enzymy živočišného původu	534	16.4.4.	Antiparazitární látky	542
	■ Enzymy rostlinného původu	534	16.4.5.	Ochranné látky proti slunečnímu záření	542
16.3.3.	Farmakokinetika enzymů používaných pro systémovou enzymoterapii	535			
16.3.4.	Farmakodynamické účinky enzymů systémové enzymoterapie	535	17. APENDIX: MODELOVÉ STUDIE	545	
16.3.5.	Nežádoucí účinky přípravků systémové enzymoterapie	536		(J. Martínková, P. Dulíček, L. Chrobák)	
	■ Kontraindikace přípravků systémové enzymoterapie	537	Monitorování antikoagulační terapie warfarinem	545	
	■ Lékové interakce přípravků systémové enzymoterapie	537	(P. Dulíček, J. Martínková, L. Chrobák)		
16.3.5.	Klinické použití	537	Antitrombotická profylaxe a léčba	549	
16.4.	Látky používané lokálně	537	(J. Martínková, P. Dulíček, L. Chrobák)		
	(N. Gaier)		Antikoagulační terapie heparinem	554	
			(J. Martínková, P. Dulíček, L. Chrobák)		
			Kožní nekróza u muže léčeného pro hlubokou žilní trombózu	558	
			(P. Dulíček, J. Martínková, L. Chrobák)		
			ZKRATKY	563	
			REJSTŘÍK	567	

ČÁST B SKUPINY FARMAK ORIENTOVANÉ PODLE SYSTÉMŮ A ONEMOCNĚNÍ

5. LÁTKY OVLIVŇUJÍCÍ PERIFERNÍ NERVOVÝ SYSTÉM 59

(D. Lincová)

- 5.1. Neurotransmise v periferním nervovém systému 59
- 5.1.1. Anatomie a funkce neuronu 60
- 5.1.2. Propagace, šíření akčního potenciálu axonem 60
- 5.1.3. Chemický přenos signálu – neurotransmise 61
- Typy neurotransmiterů 62
  - Účinky mediátorů na post-synaptické struktury 63
- 5.1.4. Anatomie a funkce periferního nervového systému 63
- Synaptické spojení v somatických a vegetativních nervech .. 64
- 5.1.5. Neurotransmitery v sympatickém a parasympatickém nervovém systému 65
- Kooperace mezi sympatikem a parasympatikem 65
- 5.1.6. Funkční význam sympatiku a parasympatiku 66
- 5.1.7. Základní účinky sympatiku a parasympatiku v cílových tkáních 67
- Srdce a krevní oběh 67
  - Hladké svaly vnitřních orgánů .. 67
  - Bronchy 67
  - Děloha 67
  - Oko 67
  - Žlázová sekrece 67
  - Metabolismus 67
- 5.2. Sympatický nervový systém 68
- 5.2.1. Neurotransmise v sympatickém nervovém systému 69
- Neurotransmitery sympatiku ... 69
- 5.2.2. Pochody adrenergní neurotransmise 69
- Syntéza noradrenalinu 69
  - Skladování katecholaminů 70
  - Uvolňování a zpětný příjem noradrenalinu 71
- Ukončení účinku adrenergních neurotransmiterů 72
- 5.2.3. Látky zasahující do průběhu adrenergní neurotransmise 73
- 5.2.4. Adrenergní receptory 73
- 5.2.5. Mechanismus působení sympatotropních látek 74
- 5.2.6. Rozdělení sympatotropních látek .. 75
- 5.3. Sympatomimetika 76
- 5.3.1. Rozdělení sympatomimetik 76
- Vztah mezi chemickou strukturou a účinkem sympatomimetik 76
- 5.3.2. Základní účinky sympatomimetik .. 76
- Účinky sympatomimetik na srdce 76
  - Účinky na hladké svaly 78
  - Vliv na krevní tlak 79
  - Vliv na metabolismus 79
  - Působení na oko 80
  - Působení na CNS 80
  - Ostatní účinky sympatomimetik 80
- 5.3.3. Indikace sympatomimetik 80
- Hlavní užití sympatomimetik .. 80
- 5.3.4. Nežádoucí účinky a interakce sympatomimetik 81
- 5.3.5. Neselektivní α - a β -sympatomimetika 82
- Neurotransmitery sympatiku ... 82
  - Další neselektivní látky 83
- 5.3.6. Beta-sympatomimetika 84
- Neselektivní β -sympatomimetika 84
  - Selektivní β_1 -sympatomimetika 84
  - Selektivní β_2 -sympatomimetika 84
  - Beta₂-sympatomimetika používaná při bronchiálním astmatu 85
  - Beta₂-sympatomimetika užívaná k tokolyze 85
- 5.3.7. Alfa-sympatomimetika 85
- Selektivní α_1 -sympatomimetika 85
  - Selektivní α_2 -sympatomimetika 86

5.3.8.	Nepřímá působící sympatomimetika	87	5.5.4.	Acetylcholinové receptory	101
5.4.	Sympatolytika	87	5.5.5.	Mechanismus působení cholinergních látek	102
5.4.1.	Rozdělení sympatolytik	87	5.5.6.	Rozdělení cholinergních látek	102
5.4.2.	Alfa-sympatolytika	89	5.6.	Parasympatomimetika	103
5.4.3.	Terapeutické použití α -sympatolytik	89	5.6.1.	Přímá parasympatomimetika	103
5.4.4.	Alfa-sympatolytika – rozdělení	89	■ Účinky přímých parasympatomimetik	103	
■ Neselektivní α -sympatolytika	89	■ Estery cholinu	104		
■ Selektivní α_1 -sympatolytika	91	Acetylcholin	104		
■ Selektivní α_2 -sympatolytika	92	■ Přirozené alkaloidy	105		
5.4.5.	Beta-sympatolytika	92	5.6.2.	Nepřímá působící parasympatomimetika	105
5.4.6.	Účinky β -sympatolytik	92	■ Mechanismus působení inhibitorů acetylcholinesterázy	105	
5.4.7.	Terapeutické použití β -sympatolytik	94	5.6.3.	Krátkodobé, reverzibilní inhibitory acetylcholinesterázy	106
5.4.8.	Nežádoucí účinky β -sympatolytik – interakce	95	■ Účinky krátkodobých inhibitorů acetylcholinesterázy	106	
5.4.9.	Beta-sympatolytika – rozdělení	95	■ Terapeutické použití krátkodobých inhibitorů acetylcholinesterázy	107	
■ Neselektivní β -sympatolytika	95	■ Nežádoucí účinky krátkodobých inhibitorů acetylcholinesterázy	107		
■ Selektivní β_1 -sympatolytika	96	■ Terapeutické používané krátkodobé inhibitory acetylcholinesterázy	108		
■ Selektivní β_2 -sympatolytika	96	5.6.4.	Dlouhodobé, ireverzibilní inhibitory acetylcholinesterázy	108	
5.4.10.	Sympatolytika s kombinovanými účinky	96	■ Intoxikace organofosfáty	109	
5.4.11.	Nepřímá sympatolytika	97	■ Reaktivátory acetylcholinesterázy	109	
■ Látky vyvolávající depleci katecholových aminů	97	5.7.	Parasympatolytika	109	
■ Látky blokující uvolňování katecholaminů z nervových zakončení	97	5.7.1.	Rozdělení parasympatolytik	110	
■ Falešné prekurzory	97	5.7.2.	Farmakologické účinky antimuskarinik	110	
5.5.	Parasympatický nervový systém	98	5.7.3.	Klinické použití parasympatolytik	111
5.5.1.	Neurotransmise v parasympatickém nervovém systému	98	5.7.4.	Nežádoucí účinky parasympatolytik	112
■ Neurotransmitery parasympatiku	98	5.7.5.	Terapeuticky používaná parasympatolytika	112	
5.5.2.	Pochody cholinergní neurotransmise	98	■ Parasympatolytika s terciárním dusíkem	112	
■ Syntéza acetylcholinu	98	■ Parasympatolytika s kvartérním dusíkem	113		
■ Skladování acetylcholinu	99	■ Selektivní parasympatolytika	113		
■ Uvolňování acetylcholinu	99				
■ Interakce acetylcholinu s receptory	100				
■ Ukončení účinku acetylcholinu	100				
5.5.3.	Látky zasahující do průběhu cholinergní neurotransmise	100			

5.8.	Látky ovlivňující vegetativní ganglia	114	6.3.	Vliv vazokonstrikční přísady	127
5.8.1.	Látky stimulující vegetativní ganglia	114	6.4.	Základní typy lokální anestezie	127
5.8.2.	Látky blokující vegetativní ganglia	115	6.4.1.	Topická lokální anestezie (povrchová anestezie)	127
5.8.3.	Farmakologické účinky	115	6.4.2.	Infiltrační lokální anestezie	128
5.8.4.	Klinické použití	115	6.4.3.	Anestezie blokující nervové kmeny (svodná anestezie)	128
5.9.	Periferní myorelaxancia	116	6.4.4.	Subarachnoideální (intratékální, míšňní, spinální, lumbální) anestezie	128
5.9.1.	Rozdělení periferních myorelaxancií	116	6.4.5.	Jiné možnosti aplikace a využití lokálních anestetik	128
5.9.2.	Mechanismus účinku myorelaxancií	116	6.5.	Látky užívané k lokální anestezii	129
5.9.3.	Farmakologické účinky	118	6.5.1.	Látky s esterovou vazbou (esterová LA)	129
5.9.4.	Nežádoucí účinky	118	6.5.2.	Látky s amidovou vazbou (amidová LA)	130
	■ Interakce myorelaxancií	119			
5.9.5.	Klinické použití myorelaxancií	119			
	■ Používané látky	119			
5.9.6.	Látky snižující spasmus kosterního svalstva jiným mechanismem	120			
6.	LOKÁLNÍ ANESTETIKA	121	7.	LÁTKY OVLIVŇUJÍCÍ CENTRÁLNÍ NERVOVÝ SYSTÉM	133
	(N. Gaier)			(A. Šulcová, M. Dědina, T. Doležal, M. Kršňiak, E. Kmoničková)	
6.1.	Základní vlastnosti lokálních anestetik	121	7.1.	Přenos vzruchu na nervových synapsích CNS	133
6.1.1.	Dělení lokálních anestetik podle chemické struktury	122		(A. Šulcová)	
6.1.2.	Mechanismus účinku lokálních anestetik	122	7.2.	Neurotransmitterové systémy CNS	135
6.1.3.	Vztah struktury a účinku lokálních anestetik	123		(A. Šulcová)	
6.1.4.	Diferencované působení na různé typy nervových vláken	123	7.2.1.	Acetylcholin	136
6.1.5.	Další účinky lokálních anestetik	124	7.2.2.	Katecholaminy (dopamin, adrenalin, noradrenalin)	137
6.1.6.	Farmakokinetika lokálních anestetik	125	7.2.3.	Serotonin (5-hydroxytryptamin, 5-HT)	138
6.2.	Nežádoucí účinky lokálních anestetik	125	7.2.4.	Histamin	138
6.2.1.	Systémová toxicita	125	7.2.5.	Kyselina γ -aminomáselná (GABA)	138
	■ Toxické účinky na CNS (intoxikace lokálními anestetiky)	125	7.2.6.	Glycin	139
	■ Kardiovaskulární toxicita	126	7.2.7.	Excitační aminokyseliny – glutamát a aspartát	139
6.2.2.	Jiné toxické komplikace	126	7.2.8.	Ostatní mediátory	139
6.2.3.	Methemoglobinémie	126	7.3.	Léky neurodegenerativních poruch	139
6.2.4.	Alergické reakce	126		(A. Šulcová)	
				■ Patofyziologie neurodegenerativních poruch	140
				■ Demence	140

7.3.1.	Léky Alzheimerovy nemoci	140	7.7.3.	Klinické použití neuroleptik (antipsychotik)	166
	■ Kognitiva	141		■ Indikace	166
	■ Nootropika	141		■ Kontraindikace	167
	■ Ostatní léčiva	141		■ Nežádoucí účinky	167
7.3.2.	Léky Parkinsonovy nemoci	141		■ Interakce	167
	■ Dopaminergní léky	142		■ Předávkování	167
	■ Anticholinergní léky	143	7.8.	Léky afektivních poruch	168
7.3.3.	Léky Huntingtonovy nemoci	143		(A. Šulcová)	
7.4.	Celková anestetika	144		■ Typy afektivních poruch a teorie jejich vzniku	168
	(M. Dědina)				
	■ Mechanismus působení	144	7.8.1.	Antidepresiva	170
7.4.1.	Charakteristika a rozdělení celkových anestetik	144		■ Tricyklická antidepresiva	170
	■ Celková anestezie	145		■ Inhibitory monoaminoxidázy	172
7.4.2.	Léčiva užívaná k premedikaci	147		■ Selektivní inhibitory zpětného vychytávání serotoninu (SSRI)	173
7.4.3.	Intravenózní anestetika	147		■ Ostatní antidepresiva	175
7.4.4.	Inhalační anestetika	147		■ Srovnání účinků antidepresiv a elektrokonvulzní terapie deprese	176
	■ Význam fyzikálně-chemických vlastností inhalačních anestetik	148	7.8.2.	Thymoprofylaktika	176
7.4.5.	Neuroleptanalgezie	149		■ Lithium	177
7.5.	Antiepileptika	149		■ Ostatní	177
	(A. Šulcová)		7.9.	Léky při spasticitě kosterního svalstva	178
7.5.1.	Epilepsie	149		(A. Šulcová)	
7.5.2.	Farmakologické mechanismy antiepileptik	150	7.9.1.	Centrální myorelaxancia	178
7.5.3.	Zástupci antiepileptik	150	7.9.2.	Dantrolen	179
7.6.	Anxiolytika a hypnotika	154	7.10.	Alkoholy	179
	(T. Doležal, M. Kršiak)			(E. Kmoníčková)	
7.6.1.	Úzkostné poruchy	154	7.10.1.	Účinky etanolu	179
	■ Anxiolytika	156		■ Farmakologické účinky etanolu	179
7.6.2.	Poruchy spánku	159		■ Ostatní účinky	180
	■ Hypnotika a sedativa	159		■ Terapeutické užití etanolu	180
7.7.	Antipsychotika (neuroleptika)	161	7.10.2.	Farmakokinetika etanolu	180
	(M. Kršiak)			■ Absorpce, distribuce, eliminace	180
7.7.1.	Klasická antipsychotika	161		■ Metabolismus etanolu	181
	■ Farmakodynamika	161		■ Lékové interakce s alkoholem	182
	■ Mechanismus účinku	162	7.10.3.	Abúzus etanolu	182
	■ Farmakokinetika	163		■ Důsledky abúzu alkoholu	182
	■ Zástupci klasických antipsychotik	163	7.10.4.	Terapie akutní intoxikace a chronického alkoholismu	183
7.7.2.	Atypická antipsychotika	164		■ Zvládnutí abstinenčního syndromu	183
	■ Farmakodynamika	164			
	■ Farmakokinetika	165			
	■ Zástupci atypických antipsychotik	165			

7.10.5.	Metanol a etylenglykol	184	■ Diuretika působící v Henleově klíče – klíčková diuretika	204		
	■ Metabolismus a toxicita metanolu	184	■ Diuretika působící v distálním tubulu	204		
	■ Toxicita etylenglykolu	184	■ Diuretika působící ve sběrných kanálcích	205		
7.11.	Psychostimulancia, anorektika, halucinogeny a delirogeny	184	(M. Dědina)	8.1.3. Klinické užití	205	
7.11.1.	Psychostimulancia (psychomo- torická stimulancia)	185	8.2. Léčiva užívaná při chronickém srdečním selhání	205	(F. Perlík, D. Lincová)	
	■ Metylantiny	186	8.2.1. Etiologie a patogeneze srdečního selhání	206		
	■ Budivé aminy a látky s po- dobnými účinky	186	8.2.2. Základní skupiny léčiv užíva- ných při chronickém srdečním selhání	208		
7.11.2.	Anorektika	187	8.2.2.1. Látky snižující nároky na myokard	208	■ Inhibitory angiotenzin konvertujícího enzymu	208
7.11.3.	Halucinogeny a delirogeny	188	■ Ostatní vazodilatancia	209	■ Antagonisté adrenergích β-receptorů	210
	■ Následky aplikace halucino- genů a delirogenů	189	8.2.2.2. Diuretika	210	8.2.2.3. Látky s pozitivně inotropním účinkem	211
7.12.	Závislost na psychotropních látkách (drogová závislost)	189	■ Kardiotonika	211	8.2.2.4. Ostatní látky s pozitivně inotropním působením	212
	(M. Dědina)		■ Inhibitory fosfodiesterázy III	213	8.3. Léčiva užívaná při angině pectoris	213
7.12.1.	Obecné pojmy a terminologie	189	(D. Lincová, F. Perlík)	8.3.1. Etiologie a patogeneze	214	
7.12.2.	Základní principy – úloha neurotransmiterů při rozvoji závislosti	191	8.3.2. Základní účinky antianginóz- ních léčiv	215	8.3.3. Nitráty	215
7.12.3.	Nejčastější typy drogové závislosti	192	8.3.4. Blokátory β-adrenergích receptorů	217	8.3.5. Blokátory vápníkových kanálů	217
	■ Tlumivé drogy	192	■ Dihydropyridiny	218	■ Non-dihydropyridiny	219
	■ Stimulační drogy	194	8.3.6. Kyselina acetylsalicylová	219	8.3.7. Klinické použití antiangi- nózních léčiv	220
	■ Kanabinoidy	196	■ Stabilní angina pectoris	220	■ Nestabilní angina pectoris	220
	■ Halucinogeny	197				
	■ Inhalanty (organická rozpuštědla)	197				
	■ Alkohol	197				
	■ Léčivé látky	197				
7.12.4.	Závěr	197				
8. KARDIOVASKULÁRNÍ SYSTÉM			201			
(F. Perlík, D. Lincová, Z. Fendrich)						
8.1.	Diuretika	201	(F. Perlík)			
8.1.1.	Mechanismus účinku	202				
8.1.2.	Farmakologické účinky a místo působení	203				
	■ Diuretika působící v proxi- málním tubulu	203				

8.4.	Antiarytmika 221	8.6.1.	Hyperlipoproteinémie a úprava koncentrací plazmatických lipidů 238
	(F. Perlík)		■ Lipoproteiny 239
8.4.1.	Elektrofyzilogické a iontové změny srdeční kontrakce 221		■ Hyperlipoproteinémie 240
8.4.2.	Etiologie a patogenese arytmií... 222		■ Úprava koncentrací plazmatických lipidů 240
8.4.3.	Základní skupiny antiarytmik ... 223		■ Farmakoterapie a dieta 241
8.4.3.1.	Antiarytmika třídy I 223		■ Hypolipidemika 241
	■ Antiarytmika třídy Ia 223	8.6.2.	Látky snižující plazmatický cholesterol 241
	■ Antiarytmika třídy Ib 224		8.6.2.1. Látky snižující intestinální absorpci cholesterolu 241
	■ Antiarytmika třídy Ic 224		■ Iontoměničče 241
8.4.3.2.	Antiarytmika třídy II 225	8.6.2.2.	Látky inhibující syntézu cholesterolu a VLDL 242
8.4.3.3.	Antiarytmika třídy III 225		■ Statiny 242
8.4.3.4.	Antiarytmika třídy IV 225		■ Kyselina nikotinová 243
8.4.3.	Klinické použití antiarytmik ... 225	8.6.2.3.	Látky zvyšující clearance cholesterolu 243
8.5.	Arteriální hypertenze a její léčba 227	8.6.3.	Látky snižující plazmatické triglyceridy 243
	(Z. Fendrich)		8.6.3.1. Látky ovlivňující syntézu VLDL . 244
8.5.1.	Hypertenze a její klasifikace ... 228		8.6.3.2. Látky ovlivňující konverzi plazmatických lipoproteinů 244
	■ Látky, které se používají k léčbě hypertenze 228		■ Fibráty 244
8.5.2.	Diuretika 229		8.6.3.3. Kombinovaná terapie 244
	■ Thiazidová diuretika 229	8.7.	Léky používané při poruchách krevní srážlivosti a onemocněních krve 245
	■ Kličková diuretika 229		(Z. Fendrich)
	■ Diuretika šetřící draslík 229	8.7.1.	Látky používané při poruchách krevní srážlivosti 246
8.5.3.	Přímá vazodilatancia 229		8.7.1.1. Antikoagulancia 246
	■ Blokátory vápníkových kanálů 229		8.7.1.2. Koagulační systémy 246
	■ Další přímá vazodilatancia ... 230		■ Heparin a jeho antikoagulační deriváty (tzv. přímá antikoagulancia) 247
8.5.4.	Látky ovlivňující sympatikus ... 232		■ Nízkomolekulární hepariny ... 248
	■ Centrálně účinkující látky ... 232		■ Perorální (tzv. nepřímá) antikoagulancia 248
	■ Beta-adrenergní blokátory ... 233		■ Klinické indikace antikoagulancí 250
	■ Alfa-adrenergní antagonisté . 234	8.7.1.3.	Fibrinolytický systém 250
	■ Smíšené adrenergní antagonisté 234	8.7.1.4.	Fibrinolytika 250
	■ Látky blokující adrenergní neurony 235		■ Neselektivní fibrinolytika ... 251
	■ Ganglioplegika 236		■ Urokináza 251
8.5.5.	Látky ovlivňující renin-angiotenzinový systém 236		
	■ Inhibitory angiotenzin konvertujícího enzymu 236		
	■ Kompetitivní antagonisté angiotenzinu II 237		
8.6.	Látky používané při poruchách metabolismu lipidů 238		
	(Z. Fendrich)		

■ Selektivní fibrinolytika	251		
■ Defibrinancia	252		
8.7.1.5. Antifibrinolytika	252	9.2.4.	Parciální agonisté a smíšené agonisté-antagonisté . . . . .
8.7.1.6. Antiagregační (protidestičkové) látky	252	9.2.5.	Atypické opioidy . . . . .
8.7.1.7. Hemostatika	253	9.2.6.	Antagonisté opioidních analgetik . . . . .
8.7.2. Látky používané při poruchách tvorby krve	253	9.2.7.	Terapeutické použití opioidních analgetik . . . . .
8.7.2.1. Anémie	253	9.3.	Nesteroidní protizánětlivé látky a neopioidní analgetika . . . . .
■ Anémie z nedostatku železa	254	9.3.1.	Základní údaje . . . . .
■ Anémie způsobená nedostatkem vitaminů	255	9.3.2.	Mechanismus účinku . . . . .
■ Jiné anémie	256	9.3.3.	Rozdělení nesteroidních protizánětlivých látek . . . . .
■ Erythropoetin	256	9.3.4.	Kyselina acetylsalicylová a další deriváty kyseliny salicylové (salicyláty) . . . . .
■ Kolonie stimulující faktory (CSF)	256	■ Kyselina acetylsalicylová	275
		■ Další deriváty kyseliny salicylové	276
9. LÁTKY OVLIVŇUJÍCÍ VNÍMÁNÍ BOLESTI	259	9.3.5.	Paracetamol a další anilinové deriváty . . . . .
(D. Mišeková)		9.3.6.	Pyrazolidinové deriváty . . . . .
9.1. Bolest a zánět	259	9.3.7.	Deriváty kyseliny octové . . . . .
9.1.1. Zánět	259	9.3.8.	Deriváty kyseliny propionové . . . . .
9.1.2. Bolest	260	9.3.9.	Fenamáty . . . . .
9.2. Opioidní analgetika a jejich antagonisté	262	9.3.10.	Deriváty karboxamidů – oxikamy . . . . .
9.2.1. Mechanismus účinku opioidních analgetik	262	9.3.11.	Alkalony, koxiby a sulfon-anilidy . . . . .
■ Opioidní receptory	263	9.3.12.	Lokálně používané nesteroidní protizánětlivé látky . . . . .
■ Endogenní opioidní peptidy (endogenní opioidy)	263	9.3.13.	Výběr nesteroidních protizánětlivých látek . . . . .
■ Účinky opioidních analgetik na receptorové úrovni	264	9.4.	Antirevmatika . . . . .
9.2.2. Rozdělení opioidních analgetik	265	9.4.1.	Chorobu modifikující léčiva . . . . .
9.2.3. Opioidní agonisté	266	9.5.	Léčiva užívaná u dny . . . . .
■ Základní farmakokinetické vlastnosti morfinu a dalších opioidních analgetik	266	9.5.1.	Léčiva užívaná u akutního záchvatu dny . . . . .
■ Farmakodynamické účinky morfinu a dalších selektivních μ -opioidních agonistů	266	9.5.2.	Léčiva užívaná k prevenci dny . . . . .
■ Nežádoucí účinky	268	■ Léčiva zvyšující vylučování kyseliny močové	283
■ Akutní intoxikace morfinem a opioidními agonisty	268	■ Léčiva blokující syntézu kyseliny močové	283
■ Další silná opioidní analgetika	268		

10. AUTAKOIDY (LOKÁLNÍ HORMONY).....	285	11. OXID DUSNATÝ – NO.....	301
(N. Gaier, J. Šedivý)		(H. Fargahali, L. Kameníková)	
10.1. Histamin a antihistaminika.....	285	11.1. Biosyntéza oxidu dusnatého a její inaktivace.....	301
10.1.1. Histamin.....	285	11.1.1. Syntéza NO.....	301
■ Syntéza, distribuce a biotrans- formace histaminu.....	285	11.1.2. Rozklad a přenos oxidu dusnatého.....	303
■ Funkce endogenního histaminu.....	285	11.2. Účinky oxidu dusnatého.....	303
■ Subtypy H-receptorů (hista- minových receptorů).....	286	11.2.1. Biochemické a buněčné aspekty.....	304
10.1.2. Antihistaminika.....	287	11.2.2. Vaskulární účinky.....	304
■ H ₁ -antihistaminika.....	287	11.2.3. Účinky na krevní destičky a leukocyty.....	304
■ H ₂ -antihistaminika.....	290	11.2.4. Neuronální účinky.....	304
■ H ₃ -antihistaminika.....	291	11.2.5. Obranná schopnost.....	304
10.2. Serotonin a antiserotonergika..	291	11.2.6. Respirační onemocnění.....	304
10.2.1. Serotonin (5-HT).....	291	11.3. Terapeutické užití oxidu dusnatého a potenciální užití jeho donorů a inhibitorů.....	305
■ Syntéza, distribuce a biotrans- formace serotoninu.....	291	11.3.1. Užití oxidu dusnatého.....	305
■ Funkce endogenního serotoninu.....	291	11.3.2. Donory oxidu dusnatého.....	305
■ Subtypy receptorů 5-HT.....	293	11.3.3. Inhibice oxidu dusnatého.....	305
10.2.2. Ovlivnění množství serotoninu ve tkáních, agonisté a antagonisté 5-HT.....	293	11.3.4. Klinické podmínky, za kterých působí oxid dusnatý.....	306
10.3. Bradykinin a antagonisté bradykininu.....	294	■ Konstitutivní izoformy NOS..	306
10.3.1. Bradykinin.....	294	■ Inducibilní NOS (iNOS).....	307
■ Syntéza a inaktivace bradykininu.....	294	12. LÉČIVA CHOROB TRÁVICÍHO A MOČOVÉHO ÚSTROJÍ.....	309
■ Funkce endogenního bradykininu.....	294	(J. Čepelík)	
■ Subtypy bradykininových receptorů.....	295	12.1. Léčiva používaná při gastro- duodenální vředové chorobě....	309
10.3.2. Antagonisté bradykininu a kalikreinu.....	295	12.1.1. Žaludeční sekrece a její regulace, faktory související s vývojem gastroduodenální vředové choro- by a základní principy její léčby..	309
10.4. Autakoidy odvozené od kyseliny arachidonové (eikosanoidy).....	295	12.1.2. Látky snižující sekreci kyseliny chlorovodíkové v žaludku.....	310
10.4.1. Prostanoidy.....	295	■ H ₂ -antihistaminika.....	310
■ Prostaglandiny.....	297	■ Inhibitory protonové pumpy..	311
■ Prostacyklin.....	298	■ Selektivní parasympatolytika..	312
■ Tromboxany.....	298	12.1.3. Látky ochraňující gastroduo- denální sliznici.....	312
10.4.2. Leukotrieny.....	298	12.1.4. Cytoprotektiva.....	313
10.5. Destičkový aktivací faktor.....	299	12.1.5. Antacida.....	313
10.6. Léčiva užívaná k léčbě a profylaxi migrény.....	299		